

Lã m gã- Ä'á»f há°jñ chá°ç yá°ç u tá»' mã^a tã-n trong thá»±c hã nh tã-n ngÆ°á»jng thá»• Má°«u hiá»†n

Ä°ã°ng gã°p cá»§a Vã© Thanh Lá»ch
22/02/2017

Làm gì Ä hñ chç yç u tñ

mê tín trong thñc hành tín ng°áng thÝ M«u hiçñ nay

* Vi Thanh LËch

Thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç là hojt Ùng diãñ ra phÕ biçñ trong

Ýi sñng sinh hojt tâm linh cçạ ng°Ýi Viçt lâu nay, ngày 1/12 vëa qua ã °ãc

UNESCO công nh-n là di sñn v n hóa phi v-t thã jì diçñ cçạ nhñ lojì.

Không thã phç nh-n nhñng nét 1p trong nghç thu-t diãñ

x°Ùng dân gian này, tẽ âm nhç, vi jò, trang phác, jò câ çñ không gian diãñ

ra nghi Iã Äu °ãc chu©n bË rñt công phu, phñi kçt hãp hài hoà thành mùt chËnh

thã thñng nhçt.

Ä

Nhñng ng°Ýi trñc tiçp diãñ x°Ùng và nhñng khán giç

xung quanh hí dù muññ hay không, cing ang tham gia vào mùt ch°jng trình nghç

thu-t dân gian -c biçt, và chính hí là ng°Ýi trñc tiçp ho-c gián tiçp, l°u giì

lì nhñng giá trË tinh tuý nhçt cçạ làn içu chçu v n, cçạ vi içu dân gian, cçạ

trang phác truyãñ thñng...

Tuy nhiên, có mùt thñc tiç r±ng hçu hçt nhñng ng°Ýi

tham gia nghi Iã thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç lâu nay không ngh) nh° v-y.

Ng°Ýi viçt bài này ã tham dĩ không ít các buÕi Iã, có nhñng buÕi diãñ ra thâu

êm suñt sáng, có nhñng buÕi b°t ãu tẽ tinh mç çñ cuñi ngày, có nhñng ng°Ýi

thñc hiçñ nghi Iã (tjì giì là) chuyên nghiçp (ó là các thanh Óng hành nghã

thày cúng, xem bói...), có nhñng ng°Ýi (tjì giì là) không chuyên (hí là nhñng

ng°Ýi mà theo các thầy bói là có c n duyên vÙi các vË thçñ linh ho-c có nghiçp

ch°Ùng tẽ kiçp tr°Ùc nên phËi mang thân thã mình hiçñ dâng cho thçñ linh vã ngñ

Óng, nh-p thç, Ä các vË thçñ vÙi séc mñnh vô biên cçạ mình có thã giúp hí giç

trẽ nghiçp ch°Ùng ho-c gá bí c n duyên Ä cuÙc sñng thñc tjì °ãc "thu-n

buOm xuôi gió").

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng thanh Óng tiêu tññ

hàng tr m triçu Óng Ä dâng Iã lên các vË thçñ linh và phát IÙc phát tài cho

chúng sinh, cang nhñng gia ình khá giç Iã cang IÙn vì hí cho r±ng tài IÙc mà hí

có °ãc trên trçñ gian là do các vË thçñ linh °u ái mang tÙi, vì thç, hàng n m

phËi mang dâng cúng thçñ linh và chia sÙt cho bách tính. Nç u bñ qua nhñng khoËn

tiêu tññ vào vàng mã thì ây cing là mùt ý ngh)a tñt trong nghi Iã này.

Có nhñng buÕi Iã mà ng°Ýi éng hçu dù rñt nghèo túng

cing phËi cñ vay m°ãn tiãñ Ä thñc hiçñ vì "nh° IÝi thày phán, không hçu s½

bË quã phj, s½ luôn g-p tai hoj trong cuÙc Ýi". Không ai kiã m chéng °ãc

h° thñc thç nào sau nhñng phán truyãñ çy, nh°ng nhñng ng°Ýi nghèo vÙi °Ùc muññ

cháy bñng °ãc thoát khñi cuÙc sñng khó kh n cing g°ng séc thñc hiçñ nghi Iã.

Mùt màn khá thú vË mà hçu hçt nhñng ng°Ýi tham dĩ nghi

Iã này Äu rñt thích thú, ó là màn phát IÙc. Nhñng Óng tiãñ th-t °ãc phát t-n

tay ho-c ném tung lên trÝi cho "chúng sinh" nh-t ã xua tan nhñng mçt

mñ cçạ ng°Ýi dĩ Iã khi phËi théc thâu êm ho-c nhËñ n cË ngày Ä phác Iã.

Có oàn cung v n sau mùt buÕi Iã ç 36 giá ã thu vã mxi

ng°Ýi tẽ 4 çñ 6 triçu Óng, th-m chí nhiãu hññ nç u thanh Óng là ng°Ýi giàu

có. ó là ch°a kã çñ các ghç hçu dâng làm nhiçm và nâng kh n sía túi, phác và kh n

áo sau mxi phiên giãng Óng cçạ 36 vË thçñ linh, rÕi các vË thç nhang cíã Äñ...

Vô hình chung, ã hình thành mùt bù ph-n ng°Ýi sñng b±ng

nghã hát v n, hçu dâng, viçt sÙ, khçñ Iã. Còn các thanh Óng (tjì giì là)

chuyên nghiçp có thã sñng sung túc nhÝ vào sñ dâng cúng cçạ các con nhang ç tí .

Dã thçy r±ng, ranh giÙi giĩa nét v n hoá truyãñ thñng

trong thñc hiçñ mùt nghi Iã tâm linh vÙi viçc mê tín dË oan là rñt mong manh,

vì v-y, Ấy ra và thực hiện các giáo pháp hiện tại để tu tập mê tín quấy là
 giáo không dấn dằng. Theo quan sát và trải nghiệm thực tế nghi lễ này, tác giáo
 xuất phát từ giáo pháp sau:

Thứ nhất, về phía các nhà quản lý xã hội, cần có ý kiến
 tuyên truyền bằng nhiều hình thức và nội dung phong phú, linh hoạt, sáng tạo
 nâng cao nhận thức của cán bộ, công viên và nhân dân về nghi lễ thực hành tín
 ngưỡng thờ Mẫu, xác định đây vừa là sinh hoạt văn hoá dân gian hội tụ nhiều giá
 trị nghệ thuật truyền thống tốt đẹp, vừa là nghi lễ tâm linh nhằm thoả mãn nhu
 cầu sinh hoạt văn hoá tinh thần của nhân dân.

Tên có định hướng đúng đắn trong công tác tuyên truyền,
 văn hoá nhân dân thực thi nghi lễ văn minh, lành mạnh, tiết kiệm, hướng đến những
 giá trị nhân văn tốt đẹp của nghi lễ nhằm tạo dựng niềm tin, tình yêu thương
 gắn bó lẫn nhau, sẵn sàng hiến dâng hiến... cho con người.

Thực thi các biện pháp quản lý nhà nước cần ưu tiên
 di sản văn hoá trong thực hành nghi lễ, chấp hành nghiêm chỉnh pháp hành nghi lễ
 nghi lễ tham gia toàn cộng đồng, những thanh niên...

Ban hành các quy định về tổ chức thực hiện nghi lễ thực
 hành tín ngưỡng thờ Mẫu tại các địa phương, các phục vụ hiện tại tung tiễn khi phát
 lộc, nghiêm cấm dâng cúng, lễ vật vàng mã, quy định thờ tự gian, thờ tự
 buổi lễ, quy định về sí dâng lễ, lễ hát, lễ múa, trang phục phù hợp với
 nghi lễ truyền thống...

Có chính sách quản lý chặt chẽ hoạt động cúng lễ tại
 các địa phương nhân. Có ý kiến thực hiện tuyên truyền, giáo dục, văn hoá những
 người hành nghi lễ thờ bói, thờ cúng, các ông Ông bà cần tuân thủ các quy định
 của pháp luật và thực hiện tâm phúc của những người "đạo" và
 "có khế n ng" thực hiện việc tâm linh.

Thứ hai, về phía những nhà nghiên cứu văn hoá, cần khuyến
 khích hoàn thiện và phát huy những giá trị hiện tại những kết quả nghiên cứu về tín
 ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ cũng như nghi thức thực hiện nghi lễ hội
 đồng, tên có xây dựng và định hướng cho nhân dân thực hiện nghi lễ phù hợp với phong
 tục tập quán và lễ nghi, thành kính, chu đáo mẽ vừa thu hút tín đồ cho nhân
 dân trong thực hiện nghi lễ.

Có những dẫn báo về khế n ng tốt tại, phát triển và
 giao thoa, tiếp biến của nghi lễ cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội
 xuất hiện những giáo pháp mới, phát huy giá trị tích cực, hiện tại để
 góp phần thực hiện văn minh trong thực hiện sinh hoạt tín ngưỡng, tâm linh.
 Thứ ba, về phía những người tham gia nghi lễ thực hành
 tín ngưỡng thờ Mẫu, cần nhận thức sâu sắc đây là một sinh hoạt văn hoá tinh thần,
 có ý nghĩa trong việc giáo dục phần nào những đức tính nhân văn, góp phần làm thay
 đổi tâm trạng, tinh thần theo hướng tích cực, tên có không
 xin, mua lễ trong việc hành lễ.

Không ngừng tìm tòi, nghiên cứu để nâng cao hiểu biết
 về tín ngưỡng thờ Mẫu cũng như nghi lễ hội đồng Ông tên có cái nhìn đúng đắn về
 sinh hoạt văn hoá tâm linh nói chung, về thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu nói
 riêng.

Tín ngưỡng thờ Mẫu là nét văn hoá tốt đẹp của dân tộc,
 thực hiện truyền thống uông nước như nguồn, tình thân ái. Hoạt động di sản
 văn hoá thực hành nghi lễ giàu tính nhân văn, tích hợp nhiều loại hình nghệ thuật
 dân gian có giá trị và ý nghĩa quan trọng trong đời sống văn hoá tinh thần người
 Việt.

Giữ gìn và phát huy những giá trị tốt đẹp và loại bỏ dần
 những giá trị mê tín là việc làm cần thiết, cấp bách đòi hỏi sự vào cuộc của
 toàn xã hội và sự đồng tình cộng hưởng, tham gia thực hiện của nhân dân, có như thế,
 mới phát huy được hiệu quả tích cực của di sản văn hoá phi vật thể di sản của
 nhân loại mà chúng ta đang sở hữu.

(Sở Văn hóa và Thể thao Ninh Bình) A